

Den Haag

040

Retouradres: Postbus 12600, 2500 DJ Den Haag

Aan: de Gemeenteraad

Datum

24 september 2019

Onderwerp

Afdoening motie J.6 CU/SGP inventariseer gevolgen PAS-uitspraak en formuleer handelingsperspectief

Ons kenmerk

DSO/2019.629

RIS303076

Contactpersoon

mr. A. Bakker

Dienst

Dienst Stedelijke Ontwikkeling

Afdeling

Vergunningen & Toezicht

Telefoonnummer

14070

E-mailadres

daan.bakker@denhaag.nl

Uw raad heeft bij de behandeling van het voorstel van het college inzake Programmarekening 2018 (RIS 302204) op 4 juli 2019 de door het raadslid de heer Grinwis ingediende motie J.6 'Inventariseer gevolgen PAS-uitspraak en formuleer handelingsperspectief' aangenomen. De motie is bedoeld om meer informatie te verkrijgen over de stand van zaken na de uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak.

De motie luidt als volgt:

De gemeenteraad, in vergadering bijeen op 4 juli 2019, ter behandeling van het voorstel inzake Programmarekening 2018,

Constaterende dat:

- *de Raad van State eind mei oordeelde dat het Programma Aanpak Stikstof (PAS) niet meer als toestemmingsbasis voor activiteiten mag worden gebruikt.*

Overwegende dat:

- *Den Haag de komende jaren voor een enorme bouwopgave staat.*

Verzoekt het college:

- *een inventarisatie te overleggen aan de raad met de (potentiële) gevolgen van de PAS-uitspraak van de Raad van State voor Den Haag en daar zo mogelijk een handelingsperspectief aan toe te voegen.*

Het college geeft op de volgende manier antwoord op deze uitspraak van de raad:

Wat hield het PAS in

Sinds 2015 werkte de overheid met het landelijke Programma Aanpak Stikstof (PAS). Het PAS bestond uit drie onderdelen:

- Het blijvend laten dalen van de stikstofdepositie door het nemen van maatregelen aan de bron,
- Het uitvoeren van herstelmaatregelen voor stikstofgevoelige natuur,
- Het inzetten van een deel van daling van de stikstofdepositie als ontwikkelingsruimte voor nieuwe activiteiten of uitbreiding van bestaande activiteiten die stikstofdepositie veroorzaken.

Met het PAS konden stikstofemissies van nieuwe activiteiten worden beoordeeld, rekening houdend met toekomstige emissieverlagingen en zeer kleine emissies. Voor de geringe emissies was geen vergunning nodig. De stikstofuitstoot werd berekend met het computerprogramma Aerius Calculator.

Uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak (Raad van State)

De Raad van State heeft op 29 mei 2019 geoordeeld dat het Programma Aanpak Stikstof (PAS) niet voldoet, omdat er vooruitgelopen wordt op mogelijke toekomstige positieve effecten van maatregelen op de stikstofdepositie. Het PAS kan daardoor niet meer als basis voor toestemming voor activiteiten en vergunningen volgens de Wet natuurbescherming (Wnb) worden gebruikt. Dat versterkt de bescherming van de natuur maar heeft tegelijkertijd gevolgen voor vele vergunningen en meldingen, met uitzondering van projecten die al uitgevoerd zijn en Wnb-vergunningen die al onherroepelijk zijn. Er wordt hierin geen onderscheid gemaakt tussen reguliere vergunningaanvragen of prioritaire projecten. Totdat er nadere afspraken zijn gemaakt tussen bevoegde gezagen en nieuwe beleidskaders zijn opgesteld, neemt de provincie geen toestemmingsbesluiten over projecten die een toename van stikstofdepositie betekenen. Dat geldt dus voor verklaringen van geen bedenkingen en voor separate aanvragen om vergunning op grond van de Wnb. Het college volgt de ontwikkelingen op de voet en onderhoudt nauw contact met de provincie en het Ministerie van LNV, die bevoegd gezag zijn volgens de Wet natuurbescherming.

Gevolgen uitspraak

Verleende Wnb-vergunningen en verklaringen van geen bedenkingen gebaseerd op het PAS zijn niet meer bruikbaar, tenzij ze al onherroepelijk zijn. Dat geldt ook voor de vrijstellingen die golden op basis van het PAS. In veel gevallen moet daardoor een nieuwe Wnb-vergunning of verklaring van geen bedenkingen worden aangevraagd bij de provincie, het bevoegd gezag volgens de Wet natuurbescherming. Dit levert bij alle ontwikkelingen vertraging op in de vergunningverlening en daarmee de uitvoering en bij een groot aantal ontwikkelingen kan de vergunning niet meer verleend worden als er geen nieuwe afspraken komen.

Het stikstofvraagstuk doet zich in heel Nederland voor. Bij veel bouwprojecten en vergunningprocedures heeft dit consequenties, voor zowel lopende aanvragen omgevingsvergunning als voor onherroepelijke omgevingsvergunningen. Aanvragen omgevingsvergunning die leiden tot toename van stikstofdepositie moeten worden aangehouden, tenzij er een losse aanvraag voor een Wnb-vergunning wordt ingediend bij de provincie. Tot en met 2020 worden er volgens de huidige vergunningsraming mogelijk ca. 130 vergunningen van 10 of meer woningen in Den Haag geraakt door de PAS-uitspraak. Het betreft bouwprojecten van ruim 20.000 woningen, maar ook kantoorontwikkelingen, bedrijfsfuncties, geothermieboring, wko-aanleg, detailhandel, verkeerprojecten en andere projecten in de openbare ruimte.

Projecten in de gemeente Den Haag, geraakt door de uitspraak

Op dit moment is nog onduidelijk in welke mate projecten daadwerkelijk worden geraakt. Dat hangt niet alleen af van het karakter en de planning van de projecten, maar ook van het moment waarop de nieuwe landelijke beleidskaders beschikbaar zullen zijn. Bij onderstaande aantallen verkeersprojecten en projecten in de openbare ruimte dient opgemerkt te worden dat de projecten vaak geïntegreerd gerealiseerd worden met woningbouwprojecten. Per project wordt er gewerkt aan een analyse van de problematiek en gekeken naar mogelijke oplossingen (zijn er compenserende maatregelen mogelijk, waarmee de uitstoot van stikstof wel tot 0 kan worden gebracht of is er mogelijkheid tot (externe) saldering). Hiernaast is een praktische handleiding opgesteld voor de vergunningverlening van kleinere initiatieven. In absolute aantallen vormen deze de meeste aanvragen en kunnen in beginsel gecontinueerd worden. Verder wordt met aanvragers actief gekeken of het initiatief uiteindelijk tot

minder stikstofdepositie leidt en door kan gaan. Hierbij is het van belang dat externe saldering op dit moment nog niet tot de mogelijkheden behoort.

Omvang/soort project	Aantallen projecten
> 500 Woningen	9 projecten
250 - 499 Woningen	12 projecten
100 - 249 Woningen	39 projecten
50 - 99 Woningen	22 projecten
11 - 49 Woningen	47 projecten
Kantoren	12 projecten
Verkeer/Openbare ruimte	5 projecten
	Totaal: 146 projecten van samen ruim 20.000 woningen

Impact van stikstof op de natuur en luchtkwaliteit

Stikstofuitstoot heeft gevolgen voor mensen en natuur, het college acht het belang van natuurbehoud en verbeteren van luchtkwaliteit zeer groot. Den Haag kent mooie en belangrijke beschermde natuurgebieden. Het is mooi om te zien dat het de laatste tijd lukt om de kwaliteit daarvan te zien groeien. Om dit zo te houden is het belangrijk om te zorgen dat we de stikstof uitstoot in onze gemeente blijven beheersen. De oplossing hiervoor ligt landelijk bij aanpak van de belangrijkste bronnen: landbouw en veeteelt zorgen voor 42% van de totale stikstofuitstoot ten opzichte van 8% vanuit woningbouw. Lokaal zijn wegverkeer en bouwwerktuigen (op diesel) de belangrijkste bron.

Handelingsperspectief

In Den Haag, maar ook in de rest van de randstad is grote behoefte aan meer woningen. Daar zijn we als stad hard voor aan het werk, ook samen met het Rijk. Zo hebben we recent nog een woondeal gesloten met minister Ollongren voor het extra bouwen van 100.000 woningen de komende vijf jaar. Wij doen dan ook een stevig beroep op het rijk, om te zorgen voor voldoende stikstofruimte om door te kunnen met onze woningbouwprojecten. Tot die tijd is het noodzakelijk dat er op zeer korte termijn een nieuw toetsingskader wordt vastgesteld en dat de provincie de vergunnings- en ontheffingsverlening hervat, zodat projecten doorgang kunnen vinden en wij onze gezamenlijke woningbouwopgave waar kunnen maken.

Binnen de gemeente is zo snel mogelijk na de uitspraak een Taskforce opgezet, waarin de verschillende betrokken disciplines vanuit de gemeente vertegenwoordigd zijn. Vanuit deze Taskforce wordt de lobby gecoördineerd, worden inventarisaties gemaakt van problemen en mogelijke oplossingen binnen projecten, worden projectleiders geïnformeerd en ondersteund en worden de actuele ontwikkelingen rond de acties vanuit het Rijk en de provincie gevolgd en geïmplementeerd binnen de gemeente. Binnen de projecten wordt zoveel mogelijk gezocht naar maatregelen, zoals intern en extern salderen, om de totale stikstofdepositie niet te laten groeien.

Nationaal en intergemeentelijk

Op dit moment wordt door de gezamenlijke bevoegde gezagen voor de Wet natuurbescherming (provincies en rijk) gewerkt aan nieuwe beleidslijnen en eventuele noodwetgeving en worden afspraken gemaakt hoe en onder welke voorwaarden weer toestemmingen kunnen worden verleend in de periode totdat er een nieuwe, structurele oplossing beschikbaar is. Daartoe is een adviescollege in het leven geroepen onder leiding van oud-minister Remkes. Verder wordt het programma Aerius Calculator verbeterd en geactualiseerd, sinds 16 september kan deze weer worden gebruikt. Dit is echter alleen een manier om weer berekeningen te kunnen maken en geen oplossing voor de doorgang

van vergunningen. Het college neemt actief deel in de bestuurlijke overleggen met het ministerie en de VNG en in de ambtelijke werkgroep die werkt aan praktische oplossingen. Zo zijn wij voor ontwikkelingen op korte termijn, zoals de Binckhorst, in overleg met het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties mogelijkheden aan het verkennen zoals het doorlopen van de ADC-toets. Dit betreft een zware toets voor de situaties dat significant negatieve gevolgen voor Natura 2000-gebieden niet kunnen worden uitgesloten. Hierbij dient aangetoond te worden dat alternatieven ontbreken, er een dwingende reden van groot openbaar belang is, en dat er compenserende maatregelen worden genomen. Ook andere maatregelen worden verder onderzocht als mogelijk instrument om de stikstofdepositie in de stad te verminderen.

Communicatie

De gemeente (afdeling Vergunningen & Toezicht) heeft een helpdesk ingericht voor individuele vragen. Bij lopende omgevingsaanvragen waar de PAS-uitspraak mogelijk een rol speelt nemen medewerkers contact op met de aanvragers.

Ten slotte informeren wij u bij deze over een brief over de PAS die de minister aan de kamer heeft gestuurd. Deze kunt u vinden in de bijlage.

Het college beschouwt de motie hiermee als afgedaan.

Het college van burgemeester en wethouders,

De wnd. secretaris de burgemeester

Dineke ten Hoorn Boer Pauline Krikke